

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: 2017-02-08 – 2017-02-09

SUS
Sjukhus

Malmö och Lund
Ort

Barn- och Ungdomsmedicin
Klinik

Bodil Schiller och Dan Andersson
Inspektörer

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

STRUKTUR

A Verksamheten

I verksamheten inom SUS finns de förutsättningar som behövs för att genomföra ST med hög och jämn kvalitet. Det finns skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur ST ska genomföras och utvärderas för att säkerställa en hög och jämn kvalitet i specialiseringstjänstgöringen. Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig (patientsammansättning, sjukdomspanorama mm) för att målbeskrivningens krav ska kunna uppfyllas.

Det finns en fastställd skriftlig plan för att främja lika rättigheter och möjligheter att uppnå utbildningsmålen för ST-läkare oavsett kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Samtliga huvudansvariga ST-handledare är specialistkompetenta i avsedd specialitet. Majoriteten av huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning. Det finns tillgång till studierektor som är specialistkompetent läkare i relevant specialitet och som har genomgått handledarutbildning. Det finns tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens för att alla ST ska få adekvat handledning. Det finns tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens för att instruktioner ska kunna ges.

SUS Malmö Lund 170208

Det finns generella skriftliga instruktioner för hur handledningen av ST-läkare ska gå till. Handledarträffar finns oregelbundet och med få deltagare. Det finns en skriftlig uppdragsbeskrivning för studierektorn.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

C Lokaler och utrustning

Utrustningen för diagnostik, utredning och behandling är utomordentligt välanpassad men i Malmö i allt för spridda byggnader för att fungera effektivt.

För ST-läkarna i Lund finns tillgång till en fast arbetsplats med dator medan det i Malmö saknas ett antal fasta arbetsplatser som gör det möjligt att arbeta ostört. I Malmö saknas lättillgängliga omklädningslokaler och arbetsrum för pendlare ST-läkare. Det finns tillgång till för specialiteten adekvat bibliotekstjänst och aktuella tidskrifter.

Adekvat jourrum med egen dator finns.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☒
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

ST genomförs enligt målbeskrivningen, relevant utbildningshandbok och övriga planer. Alla ST-läkare har individuella utbildningsprogram som överensstämmer med kraven i målbeskrivningen. Det brister i uppföljning och revidering av dessa, vilket ska ske årligen i samråd med SR, HL och ST-läkaren. Arbete under jourtid utgör en adekvat del av tjänstgöringen så att kraven i målbeskrivningen kan uppfyllas. Omfattande tjänstgöring på akutmottagning dagtid bidrar till att uppfylla målen inom allmänpediatrik.

Verksamheten saknar tydlig organisation för allmänpediatrik inkluderande möjligheten att följa såväl allmänpediatriska som specialistfall över tid under ST-utbildningen.

Studierektorn utgör en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, sektionschefer(läkarchef), handledare och ST-läkare. Det finns en engagerad studierektor som har åstadkommit ett välfungerande och uppskattat introduktionsprogram för ST-läkarna samt lokala rutiner för genomförande och bedömningar under ST-utbildningen.

Studierektorn tar del av läkarchefernas och handledarnas bedömning av ST-läkaren.

Alla ST-läkare har fått introduktion till tjänstgöringen enligt enhetens introduktionsprogram. I detta saknas dock information om målbeskrivning och Barnläkarförningens utbildningsguide. Det saknas även information om verktyg för den

bedömning som ska ske under hela utbildningen och där handledare och ST-läkare har gemensamt ansvar för genomförandet. Alla ST-läkare har ST-kontrakt som reglerar ST-läkarens och arbetsgivarens gemensamma åtagande. Det finns individuella utbildningsprogram för samtliga legitimerade läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten en längre tid. ST-läkare, oavsett kön, etnicitet, religion eller trosuppfattning, arbetar på lika villkor och har lika möjligheter att nå målen i målbeskrivningen.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

E Handledning och uppföljning

Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet. En huvudansvarig handledare finns utsedd för varje ST-läkare. ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod. Den fortlöpande bedömningen av ST-läkarens kompetensutveckling som ska ske utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet under hela ST är bristfällig. Bedömningsverktygen är kända av handledare och ST-läkare men otillräckligt integrerade och använda i den kliniska tjänstgöringen. Specialistkollegium hålls regelbundet men kan utvecklas framförallt genom att motivera handledare och specialister att delta. Studierektorn har identifierat problemet med bristande regelbunden uppföljning av ST-läkarna. Under ett internat för specialister i oktober 2016 genomfördes ett längre avsnitt om de verktyg för bedömning som rekommenderas. Det är för tidigt att bedöma om utbildningen lett till nämnvärd förbättring.

ST-läkaren ges fortlöpande instruktioner under tjänstgöringen och får återkoppling av instruktörerna.

Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringstid. Den huvudansvariga handledaren tjänstgör i regel där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring. Den ojämna fördelningen av specialister medför att vissa ST-läkare som är placerade i Malmö får handledare i Lund. Brister i ST-läkarens kompetens har lett till en åtgärdsplan. Sektionscheferna håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Utbildningsklimatet är utvecklande och inbjuder till diskussioner och frågor. ST-läkarnas kompletterande tjänstgöring vid andra enheter som BUP, neonatologi och kardiologi följs upp i begränsad omfattning. Legitimerade läkare som tjänstgör vid enheten erhåller handledning.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☒
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

F Teoretisk utbildning

Intern och extern utbildning inplaneras med målsättningen ca 15 utbildningsdagar per år. Internutbildning där ST-läkarna själva undervisar varandra regelbundet med en specialist närvarande har fungerat i korta perioder men inte alls i andra. Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i utbildningsprogrammet i enlighet med målbeskrivningen Fördömlig

struktur för genomförande av 10 olika 1-3 dagarskurser i olika föreskrivna ämnesområden under en tvåårsperiod i Södra sjukvårdsregionen, en samverkan mellan flera sjukhus. Tid för regelbundna självstudier under arbetstid är svårt att få anser många ST-läkare.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt. Det finns goda förutsättningar för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer. ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms men man upplever inte att återkoppling sker. ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete. Det finns goda förutsättningar för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete. ST-läkarens upplever inte att deras kompetens i kvalitetsutveckling bedöms och att återkoppling sker i nämnvärd omfattning.

ST-läkarna har tillgång till vetenskaplig handledare vars kompetens tas till vara i utbildningen. Det saknas struktur för att de av ST-läkare genomförda individuella arbetena publiceras eller presenteras på ett föreskrivet sätt vid vetenskapliga möten.

Det finns tillgång till ett välfungerande doktorandprogram. Enheten har nyligen försökt skapa en struktur för regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskapliga artiklar. Flera självständigt genomförda forskningsprojekt har publicerats i vetenskapliga tidskrifter eller presenterats vid vetenskapliga möten de senaste två åren. De ST-läkare som så önskar har möjlighet att bedriva utvidgad forskning.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt, som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen. ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens. ST-läkarna upplever dock inte att deras kommunikativa kompetens bedöms och att strukturerad återkoppling sker i tillräcklig omfattning. ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning. ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen. ST-läkaren ges möjlighet att själv handleda men återkoppling på handledningen sker endast genom kommentarer från de handledda.

ST-läkaren ges möjlighet att delta i program eller kurs avseende kommunikativ kompetens. Det finns program eller kurser under ST avseende handledning av läkare under

utbildning. Det finns tillgång till, med ett begränsat antal platser, ett fördjupat utbildningsprogram, t ex ledarskaps-ST för ST-läkare med intresse och fallenhet för ledarskapsfrågor. Dessutom finns kurser i ledarskap och organisation såsom i Styrkelyftet och LML.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☒
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

Styrkor

- Gott utbildningsklimat och gott kollegialt stöd
- Mycket omfattande patientgenomströmning av alla de slag och tillgång till spetskompetens garanterar bredd i utbildningen
- Engagerad och kunnig studierektor
- Engagerad ST-grupp som tar ansvar
- Universitetssjukhus med tillräcklig specialistbemanning och spetskompetens i många discipliner
- Goda forskningsmöjligheter

Svagheter

- Verksamheten i Malmö är inte samlad lokalmässigt
- Utbildning sker i Lund och Malmö med olika förutsättningar
- ST-läkarna byter chef flera gånger under ST vilket bidrar till svårigheter att samla ST-läkargruppen
- Bristande kontinuerlig bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling
- Avsaknad av allmänpediatrisk sektion
- Svårigheter att följa egna långvarigt sjuka patienter
- Bristande återkoppling generellt

Förbättringspotential

- Utveckla introduktionsprogrammet med tydliggörande av det egna ansvaret för ST-läkaren att driva sin utbildning
- Den fortlöpande bedömningen av ST-läkaren med godkända verktyg som specialistkollegium, sit in/mini-cex, DOPS och CBD ska implementeras, genomföras och dokumenteras
- Internutbildning där ST-läkarna själva undervisar med närvarande specialist som mentor bör utvecklas, gärna genom att lägga ansvaret för att schemat uppdateras med minst tremånaders framförhållning hos ST-läkarna. Exempelvis fallpresentationer och ST-seminarier.
- ST-läkarnas vetenskapliga arbeten och förbättringsarbeten bör presenteras i ett forum där bedömning och återkoppling sker.
- Förbättra möjlighet för ST-mottagning under hela utbildningen.
- ST-gruppen utgör 35 % av läkarkåren på barnkliniken. En gemensam ST-chef skulle tillsammans med SR och representanter från ST-läkargruppen kunna skapa en stabilitet i gruppen och utveckla utbildning och frågor kring arbetsmiljö.
- I samråd med andra läkarchefer kan man då även planera kompetensförsörjningen med rekrytering av vik ul och ST, rekrytering av grenspecialister från ST-gruppen samt i god tid planera för ST-läkarens framtida arbete som specialist inom barnkliniken.